

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Datum 22 mei 2026
Betreft proces 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn

Ons kenmerk
DGA-PAV / 106464873

Geachte Voorzitter,

Met de brief van 8 april jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over mijn voorgenomen aanpak voor het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn (hierna 8^e actieprogramma).¹ Met deze brief informeer ik u – mede namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat – nader over het proces om te komen tot het 8^e actieprogramma en de samenhang van dit actieprogramma met de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof (hierna: Taskforce). Daarnaast wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom doelsturing op waterkwaliteit waarmee ik invulling geef aan het verzoek van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur om een brief over doelsturing en het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn.² Deze brief is eveneens aan de Tweede Kamer gezonden.

Op dit moment worden de doelen voor nutriënten (stikstof en fosfor) in het grond- en oppervlaktewater zoals die volgen uit de Nitraatrichtlijn en Kaderrichtlijn Water nog niet gehaald. Landbouwbronnen vormen hierbij een significante bron van nutriëntenbelasting naast andere oorzaken. De inzet van het nog op te stellen 8^e actieprogramma is gericht op het behalen van de waterkwaliteitsdoelen voor nutriënten afkomstig uit de landbouw. De inzet in de Taskforce is daar ook mede op gericht via een samenhangende aanpak van de verschillende opgaven.

Samenhang 8^e actieprogramma en Taskforce

Het kabinet werkt momenteel binnen de Taskforce aan een aanpak gericht op stikstofreductie en natuurverbetering in samenhang met andere brede milieupgaven in het landelijk gebied, waaronder ook de opgave voor waterkwaliteit. Zo maakt het 8^e actieprogramma deel uit van pijler zeven van de aanpak en wordt onder andere uitwerking gegeven aan grondgebondenheid en een gebiedsgerichte aanpak die zich ook richt op beekdalen en grondwaterbeschermingsgebieden.³ Daarmee zal de uitwerking van de maatregelen in de Taskforce ook effect hebben op het verminderen van de uit- en afspoeling van nutriënten uit de landbouw naar het water. Ik zie daarom een

¹ Kamerstukken II 2025/2026, 33037, nr. 643

² Kamerstukken II 2025/2026, 2026Z07422.

³ Kamerstukken II 2025/2026, 36800, nr. XIV-80.

nauwe samenhang tussen maatregelen uit de Taskforce en het 8^e actieprogramma om de nutriëntenbelasting van het grond- en oppervlaktewater vanuit de landbouw te verminderen.

Directoraat-generaal Agro

Tijdpad 8^e actieprogramma

DGA-PAV / 106464873

Omdat ik de aanpak vanuit de Taskforce bepalend acht voor de context waarbinnen de maatregelen van het 8^e actieprogramma worden opgesteld, ben ik voornemens het tijdpad van het 8^e actieprogramma aan te laten sluiten op de planning voor de Taskforce. In mijn brief van 27 maart jl. over de samenhangende aanpak Landbouw, Natuur en Stikstof heb ik aangekondigd tot de zomer prioriteit te geven aan uitwerking van verschillende onderdelen van deze aanpak. Om de inzet voor het 8^e actieprogramma goed af te kunnen stemmen op de aanpak van de Taskforce, zal ik dit najaar uw Kamer informeren over de voortgang van het 8^e actieprogramma. In de tussentijd tref ik de benodigde voorbereidingen om te komen tot het 8^e actieprogramma dat uiterlijk 1 juli 2027 in zal gaan. Daarbij streef ik ernaar om de regelgeving voor de te implementeren maatregelen van het 8^e actieprogramma waar mogelijk tegelijkertijd met het actieprogramma te publiceren, zodat er tijdig duidelijkheid is over de nieuwe maatregelen voor agrariërs. Hiertoe zal uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 een concept 8^e actieprogramma worden voorgelegd voor advies aan de Commissie voor de Milieueffectrapportage en worden aangeboden voor internetconsultatie. Mocht het noodzakelijk zijn om regelgeving eerder aan te passen, dan zal ik bezien of en in hoeverre dit eerder aangepast zal kunnen worden.

Dit voorziene tijdpad om te komen tot het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn past bij het tijdpad voor de stroomgebiedbeheerplannen 2028-2033, die op grond van de Kaderrichtlijn Water worden opgesteld door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat als onderdeel van het Nationaal Waterplan. Bij de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen, die op 21 december 2026 voor een half jaar ter inzage worden gelegd, zal worden verwezen naar het proces van het 8^e actieprogramma waar het gaat om de vermindering van de af- en uitspoeling van nutriënten uit de landbouw. In de definitieve stroomgebiedbeheerplannen, die in december 2027 worden vastgesteld, zal verwezen worden naar de concrete inzet van het 8^e actieprogramma, inclusief de relevante maatregelen die door de Taskforce worden ingesteld. Het is mijn inzet om de aanpak vanuit de Taskforce en de overige maatregelen genomen in het 8^e actieprogramma afdoende te laten zijn voor de waterkwaliteitsopgave voor nutriënten vanuit de landbouw. Daarmee komt er voor nutriënten vanuit de landbouw geen restopgave te liggen bij de regio.

Doelsturing waterkwaliteit

Als onderdeel van het 8^e actieprogramma werk ik aan doelsturing op waterkwaliteit⁴. Conform de motie Grinwis⁵ is het mijn inzet om in het najaar te kunnen starten met N-mineraalmetingen. Ik ben daartoe in gesprek met sectorpartijen, waterschappen, provincies, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De aankomende periode zal ik mij beraden op de vraag hoe het ingroeipad voor doelsturing op waterkwaliteit vorm te geven gedurende het 8^e actieprogramma. Keuzes over de inrichting van doelsturing op waterkwaliteit zie ik daarbij in samenhang met de maatregelen in het nog op te stellen 8^e actieprogramma.

---

⁴ Naast doelsturing op waterkwaliteit wordt binnen het brede doelsturingssysteem onder andere gewerkt aan afrekenbare bedrijfsspecifiek emissienormen op klimaat en stikstof. In de verdere uitwerking wordt zoveel mogelijk gezocht naar synergie.

⁵ Kamerstukken II, 2025/26, 33037, nr. 634 (motie Grinwis c.s.).

Tot slot

Met deze brief heb ik uw Kamer op hoofdlijnen geïnformeerd over het voorziene tijdspad om te komen tot het 8^e actieprogramma Nitraatrichtlijn en de samenhang met de Taskforce. In de voorbereidingen om te komen tot het 8^e actieprogramma werk ik samen met de medeoverheden, waterschappen en provincies. Daarnaast worden andere belanghebbenden zoals sector- en ketenpartijen, natuur- en milieuorganisaties en drinkwaterbedrijven betrokken bij dit proces. Ik ben voornemens om de aankomende periode gesprekken te voeren met eenieder van hen die concrete ideeën of suggesties heeft voor het nog op te stellen 8^e actieprogramma. De Europese Commissie is geïnformeerd over dit tijdspad en de voorbereidingen voor het 8^e actieprogramma. Tot slot zal ik uw Kamer periodiek informeren over de voortgang van het 8^e actieprogramma en doelsturing op waterkwaliteit.

Directoraat-generaal Agro

DGA-PAV / 106464873

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

nota
TER BESLISSING

Kamerbrieven 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
19 mei 2026

Kenmerk
DGA-PAV / 106455148
RT-0000143159

Kopie aan

Bijlage(n)
2

Parafenroute

Aanleiding

Met bijgaande kamerbrieven informeert u mede namens de minister van IenW de Tweede- en Eerste Kamer over het proces om te komen tot het 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn. Daarnaast deelt u in de brief de ontwikkelingen rondom het opzetten van een systeem voor doelsturing op waterkwaliteit waarmee invulling wordt gegeven aan het verzoek van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (Kamerstuk II, 2025/26, 2026Z07422). Op 22 mei aanstaande staan beide brieven op de agenda van de Ministerraad (MR).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd, na akkoord van de MR op 22 mei aanstaande, in te stemmen met bijgaande kamerbrieven en deze te versturen aan de Tweede - en Eerste Kamer.

Kernpunten

- In voorbereidende nota's en gesprekken bent u geïnformeerd over het proces om te komen tot het 8e actieprogramma en de samenloop met de maatregelen uit de Taskforce.
- In bijgevoegde brieven wordt het tijdpad om te komen tot het 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn toegelicht.
- U geeft aan dat de uitwerking van de Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof van invloed is op en samenhangt met het 8e actieprogramma en de afspoeling van nutriënten uit de landbouw.
- Het tijdpad van het 8e actieprogramma wordt in lijn gebracht met de planning van de Taskforce. U zet zich daarom in om te komen tot het 8e actieprogramma dat uiterlijk 1 juli 2027 in zal gaan. De Europese Commissie is geïnformeerd over dit tijdpad en over de voorbereidingen voor het 8e actieprogramma.

- Het 8^e actieprogramma sluit aan op het tijdpad voor de stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) 2028-2033.
- U zet zich er voor in dat de maatregelen uit het 8^e actieprogramma en de Taskforce afdoende zijn voor de waterkwaliteitsopgave (grond- en oppervlaktewater) voor nutriënten uit de landbouw. De regio zal daarom niet gevraagd worden om aanvullende maatregelen te treffen in het kader van het 8^e actieprogramma waar het gaat om nutriënten afkomstig van de landbouw.
- Naar verwachting zal er in het najaar gestart kunnen worden met N-mineraalmetingen, conform de motie Grinwis¹. Keuzes over de inrichting van de N-mineraalmetingen zullen in samenhang met het 8^e actieprogramma worden gemaakt.
- In de brieven zegt u toe om in het najaar de Kamer te informeren over de voortgang van het 8^e actieprogramma.

---

¹ Kamerstukken II, 2025/26, 33037, nr. 634 (motie Grinwis c.s.).